

EVOLUCIÓ DE LES DEFINICIONS DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE I VIOLÈNCIA MASCLISTA

A la **declaració de les Nacions Unides** sobre l'eliminació de la violència contra les dones, que l'Assemblea General d'aquest organisme va adoptar el **20 de desembre de 1993**, s'utilitza el terme '**violència de gènere**' o violència contra les dones per referir-se a "qualsevol acte de violència basat en la pertinença al sexe femení i que té o pot tenir com a resultat danys o patiments físics, sexuals o psicològics en les dones, incloent-hi les amenaces d'aquests actes, la coerció o la privació arbitrària de llibertat, tant si es produeixen en la vida pública o com en la privada".

Posteriorment, en la **Conferència Mundial** sobre les Dones, celebrada a **Beijing el 1995**, es va fer esment del terme '**violència de gènere**' per explicar que "la violència contra la dona impedeix l'assoliment dels objectius de desenvolupament de la igualtat i la pau, que vulnera i perjudica el gaudiment dels drets fonamentals i deures", i es va instar a tots els governs a prendre mesures per prevenir i eliminar aquesta forma de violència.

L'any 2006, l'Assemblea General de les Nacions Unides va establir que **la violència contra les dones i les nenes és una de les violacions dels drets humans més sistemàtica i generalitzada**. Aquest tipus de violència té les arrels en les estructures socials, construïdes sobre la base de gènere i no en accions individuals o accions a l'atzar; transcendeix l'edat, els límits socioeconòmics, educatius i geogràfics; afecta totes les societats, i és un obstacle important per eliminar globalment la desigualtat de gènere i la discriminació.

Per aquesta raó, seguint les instruccions de les Nacions Unides, es va anar introduint progressivament diversos canvis normatius en el Codi Penal, i aquest fet va culminar en l'adopció l'any 2004 de la **Llei orgànica 1/2004** de 28 de desembre, sobre mesures de protecció integrals contra la violència de gènere (aquesta és la llei que s'aplica als jutjats):

- a) **violència física**, inclou qualsevol acte de força contra el cos de la dona, amb resultat o risc de produir lesions físiques o dany, que exerceixen els qui és o ha estat el seu cònjuge o algú que ha estat o està vinculat amb la dona per relació similar d'afectivitat, fins i tot sense convivència.

- b) **violència psicològica**, que inclou tots els comportaments, verbals o no verbals, que es produeixen amb l'objectiu de devaluar la dona a fer-la patir, per mitjà d'amenaques, humiliacions o assetjament; la demanda d'obediència o submissió, coaccions, injúries, aïllament, culpa o limitacions en l'àmbit de la llibertat, exercides per qui és o ha estat el seu cònjuge o algú que ha estat o està vinculat amb la dona per relació similar d'afectivitat, fins i tot sense convivència.

- c) **violència econòmica**, inclou la privació deliberada i no justificada legalment dels recursos que aporten el benestar de les dones i els seus filles i fills o la limitació en la disposició de recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella.

•d) **la violència sexual i abusos sexuals a dones i menors**, inclou qualsevol acte de naturalesa sexual forçat pel (presumpte) delinqüent i no consentit per la dona o menor inclosa l'exhibició, l'observació, la imposició mitjançant violència, intimidació, prevalença o manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora tingui o no relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu amb la dona o menor.

La Llei catalana 5/2008, de 24 d'abril del dret de les dones a eradicar la **violència masclista** consagra i garanteix un conjunt de drets per restituir el projecte de vida de les dones en situació de violència masclista.

Objectiu de la Llei

- Eradicar la violència masclista i remoure les estructures socials i els estereotips culturals que la perpetuen.
- Establir mesures integrals de prevenció, detecció i sensibilització amb la finalitat d'eradicar-la de la societat.
- Reconèixer els drets de les dones que la pateixen a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació integral.

Definició de violència masclista

La Llei incorpora la definició jurídica de 'violència masclista' com -"**la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones**".-

Formes de violència masclista

La violència masclista sobre la dona pot ser exercida, de manera puntual o reiterada, d'alguna de les formes següents:

- **Violència física:** és qualsevol acte o omissió de força amb resultat o risc de produir una lesió física o un dany.
- **Violència psicològica:** és tota conducta o omissió intencionada que produeixi una desvaloració o un patiment per mitjà d'amenaques, humiliacions, vexacions, insults, entre d'altres.
- **Violència sexual i abusos sexuals:** és qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.

- **Violència econòmica:** és la privació intencionada i no justificada de recursos i la limitació en la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella.

Àmbits de la violència masclista

La violència masclista es pot manifestar en alguns dels àmbits següents:

- **Àmbit de la parella:** és la violència perpetrada contra una dona per un home que n'és o ha estat el cònjuge o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat.
- **Àmbit familiar:** és la violència exercida contra una dona perpetrada per membres de la mateixa família.
- **Àmbit laboral:** és la violència que es pot produir en el centre de treball i durant la jornada laboral o fora d'aquest entorn si té relació amb la feina i que pot adoptar dues tipologies: assetjament per raó de sexe i assetjament sexual.
- **Àmbit social o comunitari:** comprèn les agressions sexuals, el tràfic i explotació sexual de dones i nenes, la mutilació genital femenina o el risc de patir-la, els matrimonis forçats, la violència derivada de conflictes armats i la violència contra els drets sexuals i reproductius.

Identificació de la violència masclista

Per exercir els drets reconeguts a les dones, la Llei amplia el ventall d'instruments d'identificació de la violència masclista:

- Sentència de qualsevol ordre jurisdiccional, tot i que no hagi guanyat fermesa
- Ordre de protecció vigent
- Informe de la Inspecció de Treball i Seguretat Social
- Qualsevol mesura cautelar judicial
- Atestat de les forces i cossos de seguretat
- Informe mèdic o psicològic del centre sanitari
- Informe dels serveis socials d'atenció primària, serveis d'acollida i recuperació, serveis d'intervenció especialitzada i unitats especialitzades de les forces i cossos de seguretat
- Informe de l'Institut Català de les Dones

